

KS/2025:51

KS § 50**Avgift för gårdsförsäljning av alkoholdrycker för småskaliga producenter****Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige**

1. Fastställa avgiften för tillstånd att bedriva gårdsförsäljning av alkoholdrycker till 12,6 % av prisbasbeloppet.
2. Fastställa avgiften för kunskapsprov för tillstånd att bedriva gårdsförsäljning av alkoholdrycker till 2,1 % av prisbasbeloppet.
3. Fastställa att avgiften för tillsyn gällande bedriven gårdsförsäljning av alkoholdrycker ansluts till den riskbaserade tillståndsavgiften för serveringstillstånd och därvid likställas med servering till slutet sällskap.

Motivering till beslut

Möjlighet till gårdsförsäljning av alkoholdrycker kan komma att gälla från den 1 juni i år. Det måste anses både rimligt och jämförelsevis formligt att kommunerna ges rätt att ta ut tillståndsavgift och tillsynsavgift samt avgift för kunskapsprov för tillstånd gällande gårdsförsäljning av alkoholdrycker. Avgifterna bör vara lika inom den ansvariga nämndens ansvarsområde.

Ärendebeskrivning

Regeringen har föreslagit att det från den 1 juni 2025 ska bli möjligt med gårdsförsäljning av alkoholdrycker för småskaliga producenter (Prop. 2024/25:86). För att få bedriva gårdsförsäljning ska dock krävas tillstånd. I propositionen föreslås att kommunen får ta ut avgift för prövning av tillstånd i enlighet med 8 kap. 10 § Alkohollagen. Enligt samma reglering har kommunen rätt att ta ut avgift även för tillsyn enligt alkohollagen.

ATL-kontoret för den gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel (Borlänge, Falun, Hedemora, Ludvika, Smedjebacken samt Säter och Gagnef) har utrett frågan om avgift för tillstånd och avgift för tillsyn gällande gårdsförsäljning.

Avgiften för tillstånd har i utredningen jämförts med avgiften för provsmakningstillstånd och föreslås vara 12,6 % av prisbasbeloppet, vilket avrundat och för 2025 innebär 7 500 kronor. För att erhålla tillstånd för gårdsförsäljning kommer att krävas ett godkänt kunskapsprov. Avgiften för kunskapsprovet har jämförts med avgiften för kunskapsprovet för

provsmakningstillstånd och föreslås vara 2,1 % av prisbasbeloppet, vilket för 2025 motsvarar 1 300 kronor.

Avgiften för tillsyn gällande gårdsförsäljning föreslås ska anslutas till den riskbaserade tillsynsavgiften för serveringstillstånden och då likställas med servering till slutet sällskap, eftersom gårdsförsäljning föreslås tillåtas endast vid besöksarrangemang.

Bedömning

ATL-kontorets slutsatser och förslag gällande småskaliga producenters avgifter för tillstånd för gårdsförsäljning av alkoholdrycker framstår som saklig och rimlig i fråga om jämförelse och samstämmighet med övriga avgifter inom området.

Finansiering

Kommunens ansvar och hantering gällande formalia kring gårdsförsäljning av alkoholdrycker bedöms inte ska öka den ansvariga nämndens administrativa kostnader utan bedöms kunna hanteras inom nämndens nuvarande budgetram.

Måluppfyllelse

Kommunen har att möjliggöra gårdsförsäljning av alkoholdrycker när sådan försäljning görs tillåten enligt lag.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, kommunstyrelsens förvaltning, 2025-03-03, 2 sidor.

Protokollsutdrag, ATL 250204 § 15, dnr ATL0010/25, 1 sida.

Tjänsteskrivelse, Falu kommun, miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, 2025-01-21, dnr ATL0010/25, 1 sida.

Utredning av ny avgift för gårdsförsäljning av alkoholdrycker, 2025-01-23, 4 sidor.

Protokollsutdrag

Kommunfullmäktige

Plats och tid Egnellska huset, Boman (plan 4) kl. 09:00-11:00

Plats och tid för justering

Protokollet omfattar §15

Utses att justera Nagla Negm el Din (M)

Underskrifter

Sekreterare
Simone Eriksson

Ordförande
Kajsa Henriksson (S)

Justerande
Nagla Negm el Din (M)

Anslag/bevis Protokollet är justerat och anslaget på
kommunens digitala anslagstavla.

Datum för publicering 2025-02-11

Datum för avpublicering 2025-03-05

**Förvaringsplats för
protokollet** Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen

Gemensamma nämnden för alkohol, tobak
och receptfria läkemedel

Sammanträdesdatum

2025-02-04

Beslutande ledamöter

Kajsa Henriksson (S) (ordförande)
Kalle Johansson (S) (Smedjebacken)
Nagla Negm el Din (M) (Gagnef)
Joakim Svedlund (KL) (Hedemora) ersätter Kajsa-Lena
Fagerström (S)
Birgitta Andersson (C) (Säter)

Övriga närvarande

Simone Eriksson (Nämndsekreterare)
Fredrik Gavell (Nämndsekreterare)
Marcus Tell (Avdelningschef)

§ 15 **Avgift för gårdsförsäljning (ATL0010/25)**

Beslut

Förslag till respektive kommuns fullmäktige:

Förslaget till avgift gällande gårdsförsäljning godkänns.

Sammanfattning

Regeringen har den 16 januari 2025 fattat beslut om propositionen Bättre förutsättningar för besöksnäringen i fråga om småskalig produktion av alkoholdrycker. Regeringen har aviserat att det ska bli möjligt med gårdsförsäljning av alkoholdrycker för småskaliga producenter från den 1 juni 2025. För att få bedriva gårdsförsäljning krävs tillstånd, utifrån att gårdsförsäljningstillstånd inte funnits tidigare saknas avgift för tillståndet.

Beslutet är enligt förvaltningens förslag.

Förslag till beslut på sammanträdet

Ordförande Kajsa Henriksson (S): Enligt förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Utredning av avgift för gårdsförsäljning
- Tjänsteskrivelse - Avgift för gårdsförsäljning

Skickas till

Samtliga samverkande kommuner i gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Tjänsteställe
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Handläggare
Marcus Tell
Tel: 023-830 00
E-post: marcus.tell@falun.se

Datum Dnr
2025-01-21 ATL0010/25

Avgift för gårdsförsäljning

Förslag till beslut

Förslag till respektive kommuns fullmäktige:

Förslaget till avgift gällande gårdsförsäljning godkänns.

Sammanfattning

Regeringen har den 16 januari 2025 fattat beslut om propositionen Bättre förutsättningar för besöksnäringen i fråga om småskalig produktion av alkoholdrycker. Regeringen har aviserat att det ska bli möjligt med gårdsförsäljning av alkoholdrycker för småskaliga producenter från den 1 juni 2025. För att få bedriva gårdsförsäljning krävs tillstånd, utifrån att gårdsförsäljningstillstånd inte funnits tidigare saknas avgift för tillståndet.

Ekonomiska konsekvenser

Då tillstånd för gårdsförsäljning inte funnits tidigare är det osäkert hur många ansökningar som kan väntas, men utifrån förutsättningarna för tillståndet bedöms det rimligt att det handlar om ett fåtal ansökningar. Det nya uppdraget bedöms kunna handläggas av nuvarande personal vilket inte medför några utökade kostnader. Utifrån att det väntas ett fåtal ansökningar förväntas inga större intäkter.

Bilagor

Utredning av avgift för gårdsförsäljning

Beslutet ska skickas till

Samtliga samverkande kommuner i gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Slutligt beslutsorgan

Kommunfullmäktige i respektive samverkande kommun i gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Marcus Tell
Chef ATL-kontoret

Utredning av ny avgift för gårdsförsäljning av alkoholdrycker

Handläggare:
Marcus Tell
Chef ATL-kontoret
23 januari 2025

Innehåll

Bakgrund	2
Uppdrag att handlägga.....	2
Nuvarande taxor.....	2
Förslag till ny taxa.....	2

Bakgrund

Regeringen har den 16 januari 2025 fattat beslut om propositionen Bättre förutsättningar för besöksnäringen i fråga om småskalig produktion av alkoholdrycker. Regeringen har aviserat att planen är att det ska bli möjligt med gårdsförsäljning av alkoholdrycker för småskaliga producenter, och de nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 juni 2025.

Förslaget enligt propositionen är att småskaliga producenter ska få möjlighet att bedriva detaljhandel av alkoholdrycker genom ett gårdsförsäljningstillstånd. Tillstånd kan utfärdas på ett försäljningsställe där huvuddelen av alkoholdryckerna tillverkas, för vinproducenter kan det alternativt ske vid den huvudsakliga odlingen av druvor. Det finns en begränsning i hur stor produktion stället får ha per år, försäljningen måste ske vid ett besöksarrangemang och det är endast en begränsad mängd som får säljas per deltagare och arrangemang.

Uppdrag att handlägga

Ansökan om gårdsförsäljningstillstånd ska lämnas skriftligen till kommunen där försäljningsstället ligger, och det är kommunen som ansvarar för att pröva ansökan och utföra tillsyn. De nya reglerna om gårdsförsäljning föreslås bli verklighet genom en ändring av alkohollagen, det är alltså inte genom en ny lag. För Borlänge, Falun, Gagnef, Hedemora, Ludvika, Smedjebacken och Säter faller ansvaret för prövning och tillsyn därmed på den Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel utifrån gällande reglemente: *ATL-nämnden ska svara för kommunernas lagliga skyldigheter enligt alkohollag (2010:1622)*

Nuvarande taxor

I de nuvarande taxorna finns ingen post som kan jämföras med gårdsförsäljning, vilket innebär att nämnden i nuläget inte har rätt att ta ut någon avgift för prövningen av ansökan. I det nya lagförslaget föreslås att kommunen får ta ut avgift för prövningen enligt 5 a kap. 17 §. Kommunen får även ta ut avgift för tillsyn enligt 9 kap. alkohollagen, kommunens rätt att ta ut avgift för tillsyn anges i 8 kap. 10 § och är gällande idag.

Förslag till ny taxa

Prövningen för gårdsförsäljningstillstånd kommer till viss del att påminna om provsmakningstillstånd då det krävs att alkoholdryckerna tillverkas på stället. Det finns även vissa krav som inte gäller för andra tillstånd, för provsmakningstillstånd ska råvaror produceras på den egna gården och för gårdsförsäljning ska den karaktärgivande delen ske på stället. Utifrån att provsmakningstillstånd är det av nuvarande tillstånd som mest liknar gårdsförsäljningstillstånd föreslås att ansökningsavgiften blir samma belopp.

Ansökningsavgiften föreslås därmed vara 12,6 % av prisbasbeloppet, och liksom med övriga avgifter avrundas beloppet uppåt till närmsta 100-tal kronor (under 2025 är beloppet 7 500 kronor).

Den som söker ett gårdsförsäljningstillstånd måste klara ett godkänt kunskapsprov. Det är troligt att det kommer att bli ett separat kunskapsprov för gårdsförsäljning. Det är i dagsläget oklart hur provet kommer vara utformat, men bedömningen är att det bör vara samma avgift som för kunskapsprovet för provsmakningstillstånd (2,1 % av prisbasbeloppet, vilket för 2025 motsvarar 1 300 kronor).

Gällande tillsynsavgiften föreslås att gårdsförsäljningstillstånd ansluts till den riskbaserade tillsynsavgiften som för serveringstillstånden. För att hamna i en rimlig riskklass bör gårdsförsäljning likställas med servering till slutet sällskap då det enbart är tillåtet vid besöksarrangemang. Även om gästerna rör sig under ett besöksarrangemang kan försäljningen inte likställas med ett serveringsställe med nöjesinriktning (till exempel nattklubbar) utifrån risk för alkoholrelaterade skador, därmed bör gårdsförsäljningstillståndet jämföras med matrestauranger med sittande gäster.